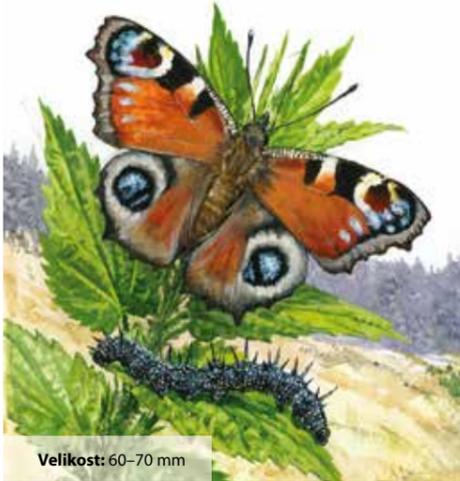

Světlem šumavské přírody

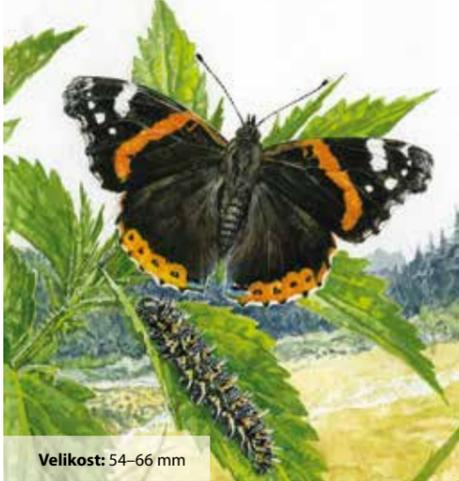

Velikost: 60–70 mm

Babočka paví oko

Inachis io
Tagpfauenauge / Peacock Butterfly

Světlem šumavské přírody

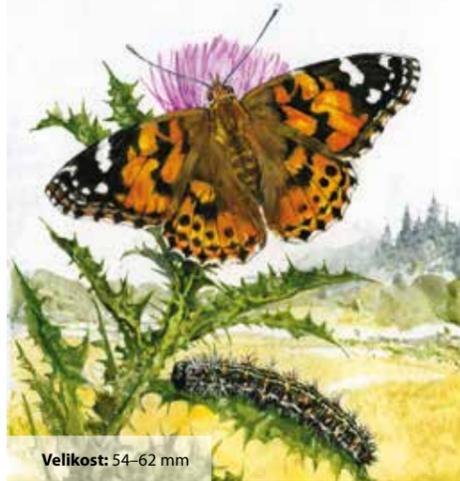

Velikost: 54–66 mm

Babočka admirál

Vanessa atalanta
Admiral / Red Admiral

Světlem šumavské přírody

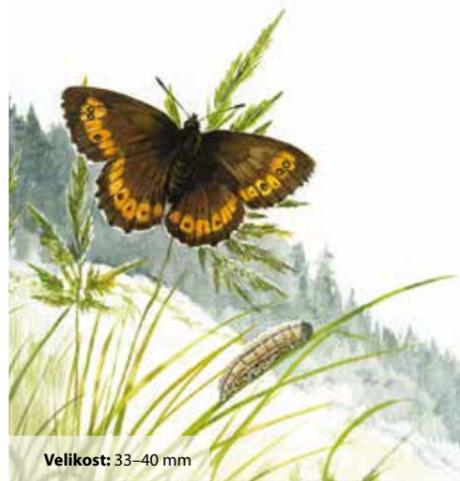

Velikost: 54–62 mm

Babočka bodláková

Vanessa cardui
Distelfalter / Painted Lady

Světlem šumavské přírody

Velikost: 33–40 mm

Okáč rudopásný

Erebia euryale
Weißbindiger Bergwald-Mohrenfalter / Large Ringlet

Světlem šumavské přírody

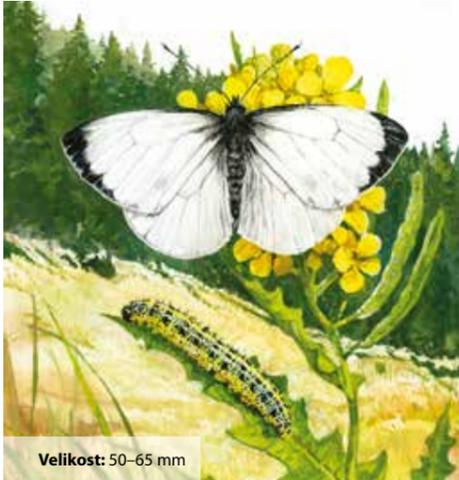

Velikost: 25–38 mm

Hnědásek jitrocelový

Melitaea athalia
Gemeiner Schreckenfalter / Heath Fritillary

Světlem šumavské přírody

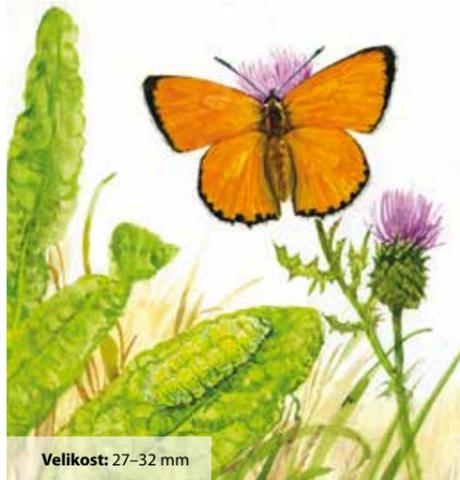

Velikost: 50–65 mm

Bělásek zelný

Pieris brassicae
Grosser Kohlwesling / Large White

Světlem šumavské přírody

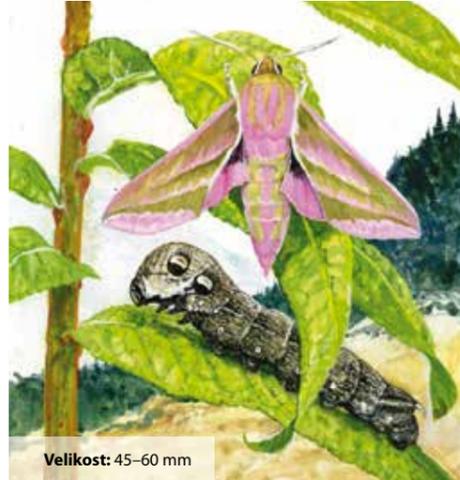

Velikost: 27–32 mm

Ohniváček celíkový

Lycaena virgaureae
Dukatenfalter / Scarce Copper

Světlem šumavské přírody

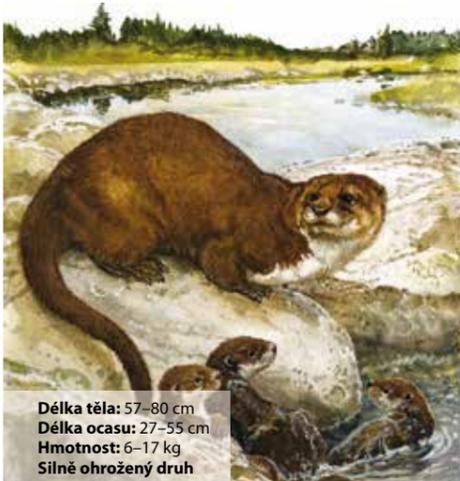

Velikost: 45–60 mm

Lišaj vrbkový

Deilephila elpenor
Mittlerer Weinschwärmer / Elephant Hawk-moth

Světlem šumavské přírody

Délka těla: 57–80 cm
Délka ocasu: 27–55 cm
Hmotnost: 6–17 kg
Silně ohrožený druh

Vydra říční

Lutra lutra
Fischotter / Eurasian River Otter

Světlem šumavské přírody

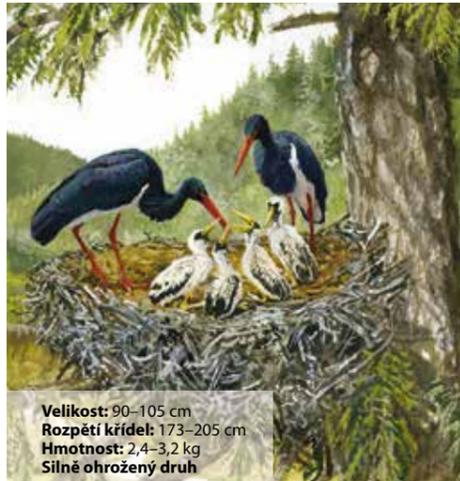

Délka těla: 75–102 cm
Délka ocasu: 25–34 cm
Hmotnost: 17–30 kg
Silně ohrožený druh

Bobr evropský

Castor fiber
Europäischer Biber / Eurasian Beaver

Světlem šumavské přírody

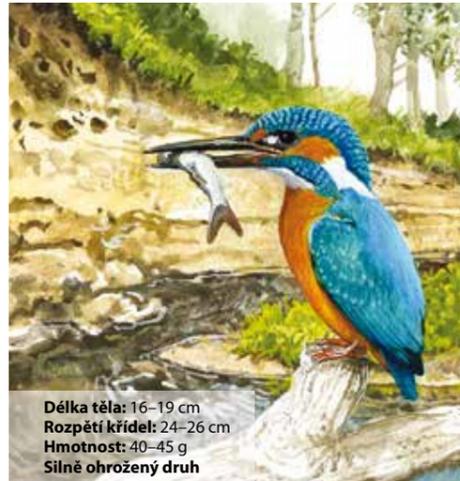

Velikost: 90–105 cm
Rozpětí křídel: 173–205 cm
Hmotnost: 2,4–3,2 kg
Silně ohrožený druh

Čáp černý

Ciconia nigra
Schwarzstorch / Black Stork

Světlem šumavské přírody

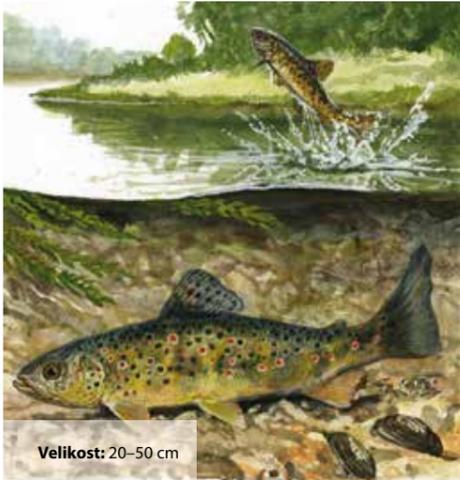

Délka těla: 16–19 cm
Rozpětí křídel: 24–26 cm
Hmotnost: 40–45 g
Silně ohrožený druh

Ledňáček říční

Alcedo atthis
Eisvogel / Common Kingfisher

Světlem šumavské přírody

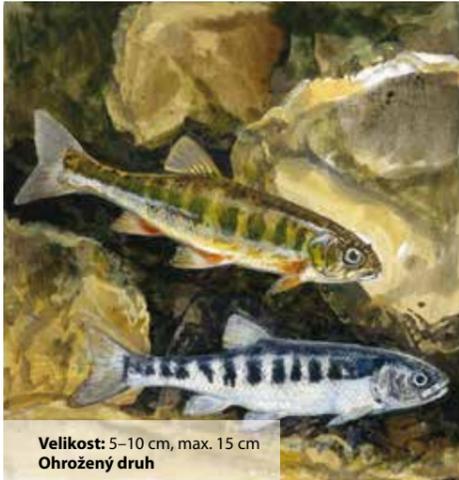

Velikost: 20–50 cm

Pstruh obecný potoční

Salmo trutta fario
Bachforelle / Brown Trout

Světlem šumavské přírody

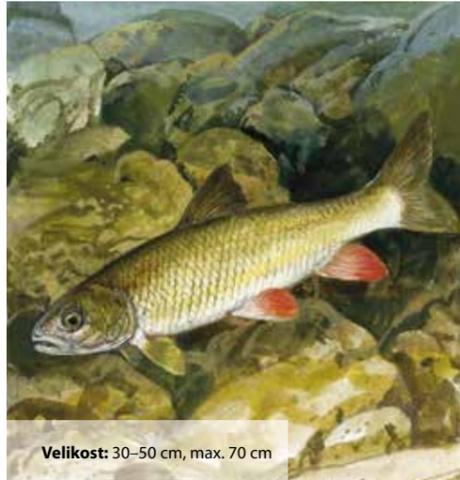

Velikost: 5–10 cm, max. 15 cm
Ohrožený druh

Štřevle potoční

Phoxinus phoxinus
Elritze / Common Minnow

Světlem šumavské přírody

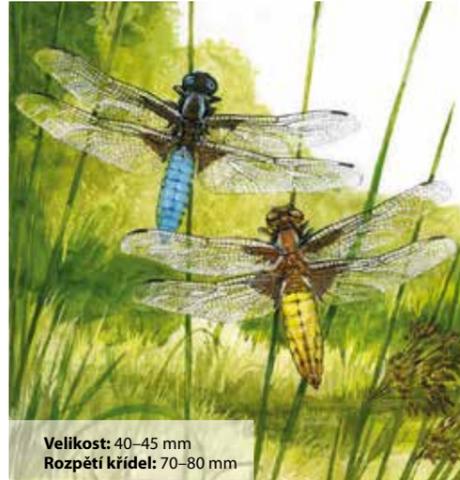

Velikost: 30–50 cm, max. 70 cm

Jelec tloušť

Squalius cephalus
Döbel / European Chub

Světlem šumavské přírody

Velikost: 40–45 mm
Rozpětí křídel: 70–80 mm

Vážka ploská

Libellula depressa
Plattbauch / Broad-bodied Chaser

Název: **Okáč rudopasný**
Třída: hmyz
Řád: motýli
Čeled: babočkovití

Housenka: Tělo housenek se ke konci zužuje a je zakončeno párem hrotů, což jsou přeměněné pošinky (nepravé panožky). Housenky jsou často pruhované a lysé, případně řídce ochlupené. Přijímají potravu v noci.
Dospělec: Líc křídel má zbarven tmavohnědě, ve vnější části křídel má rudohnědou příčku, na které jsou na každém křídle umístěna tři černá oka. Rub křídel má nejčastěji zbarven zelenavě šedohnědě s širokou šedožlutou páskou, která může být na zadních křídlech až červenavě odstíněná. V této pásce leží několik nevýrazných oček. Samice klade vajíčka na konec listů trav. Má jednu generaci v roce a vývoj motýla je dvouletý.
Hostitelské rostliny: Hlavními živnými rostlinami jsou tenkolisté druhy trav, např. smilka tuhá, pšeničko rozkladité, kostřava nízká a metlička křivolaká.
Zimování: Přezimuje jako housenka.
Rozšíření: Jeho areál v Evropě a Asii je ostrůvkovitý. Je to horský druh a na Šumavě je druhem široce rozšířeným. Vyskytuje se na loukách při hranici lesa, na lesních světlínách, mýtinách a horských údolních nivách. Pro Šumavu je typický jeho výskyt v sudých letech, kdy ho můžeme vidět po tisících, oproti lichým letům, kdy se objevuje jednotlivě a vzácně.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: **Lišaj vrbkový**
Třída: hmyz
Řád: motýli
Čeled: lišajovití

Housenka: Dorostlé housenky jsou 80 mm dlouhé a mohou mít dvě barevné formy – zelenou a častější hnědou s hustou tmavohnědou sítkou. V přední části jsou na bocích dvě velká barevná oka. Má krátký růžek na konci těla.
Dospělec: Má dlouhý sosák. Křídla má celokrajná růžově zbarvená a na předním okraji žlutozelená s bílou skvrnkou, s lemem a dvěma souběžnými pruhy fialově růžové barvy. Motýl je aktivní po setmění, přes den se ukrývá pod listy rostlin.
Hostitelské rostliny: Hlavními živnými rostlinami jsou vrbovky a netykavky. Příležitostně mohou být živnou rostlinou např. šťovíky a rdešna.
Zimování: Přezimuje ve stadiu kukly.
Rozšíření: Rozšířen od Evropy přes mírnou Asii až do Japonska. Vyskytuje se od nížin do hor, hojněji ve středních polohách. Vidět ho můžeme na lesních okrajích, paloučích, v zahradách a na vlhkých loukách.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: **Čáp černý**
Třída: ptáci
Řád: brodiví
Čeled: čápovití

Délka života: 9 let
Popis: Černý pták s bronzovým leskem, červeným dlouhým zobákem a bílým břichem. Mezi samcem a samicí není téměř rozdíl. Mladí ptáci jsou hnědí a jejich nohy a zobák mají žlutou, později žlutozelenou barvu. Při letu drží krk níže než hřbet.

Hlas: Téměř bez hlasových projevů, pouze na hnízdě vydává rozmanité zvuky.
Potrava: Potravu loví kolem lesních potůčků a rybníků, živí se především rybami a drobnými obratlovci, které loví také na loukách a polích poblíž vodních toků.
Rozšíření: Tažný druh zimující v rovníkové a jižní Africe. Na Šumavě se šíří od 60. let 20. století. Dnes hnízdí řídce po celém území. Žije skrytým způsobem života.
Hnízdění: Hnízdo staví většinou vysoko na stromech, méně často na skalách uprostřed lesů. Hnízdo je složeno ze silnějších i slabších větví, je vystláno drny, jemnými větvičkami, listím, lišejnký a mechem. Ve snůšce jsou 3–4 vejce, na kterých střídavě sedí oba rodiče 32–38 dní.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: **Vážka ploská**
Třída: hmyz
Řád: vážky
Čeled: vážkovití

Délka života: 3 měsíce
Popis: Obyvatel stojatých vod, především menších rybníků a tůní. Snadno se pozná podle krátkého a plochého těla. Zbarvení samce a samice je zcela odlišné – vedle převážně modrošedého samce vypadá hnědá samice jako zcela jiný druh.
Vývoj: Vážka ploská se páří ve vzduchu a samicíka následně klade vajíčka na hladinu stojatých vod. Vážky procházejí proměnou nedokonalou a celý vývoj trvá asi dva roky. Z vajíčka se líhne nejprve prelarva a teprve pak larva nazývající se nymfa. Nymfy se během svého vývoje několikrát svlékají, před čímž v období 2 až 3 týdnů přestanou přijímat potravu a zdržují se v blízkosti vodní hladiny. Dospělé vážky můžeme pozorovat od května do poloviny srpna, na podzim imaga hynou.
Potrava: Živí se komáry, mouchami, motýly a drobným hmyzem. Na kořist číhá vsedě, na kameni, stéble nebo větví, často blízko vody. Vzlétné, uchopí kořist v letu nohama apokud je obět malá, okamžitě ji pozře. Mezi přírozené nepřátele patří ptáci a pavouci.
Rozšíření: Je rozšířená v Evropě a přední Asii. V ČR patří mezi běžné druhy.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: **Babočka bodláková**
Třída: hmyz
Řád: motýli
Čeled: babočkovití

Housenka: Housenky mají šedou až černou barvu se žlutozelenými pruhy na hřbetní části a jsou ochlupené. Žijí jednotlivě.
Dospělec: Na dolní straně zadních křídel jsou typická oka. Na horní straně křídel jsou žluté až oranžové skvrny, na konci předních křídel potom skvrny bílé. Tělo mají ochlupené a zbarvené od pískově žluté až po černou. Samice i samec mají podobnou velikost a zbarvení. Samice kladou vajíčka na vrcholové části živných rostlin. V našich podmínkách může mit v jednom roce více generací.
Hostitelské rostliny: Hlavními živnými rostlinami v ČR jsou především různé druhy bodláků a pcháčů.
Zimování: U nás nezimují a na podzim odlétají na jih.
Rozšíření: Areál rozšíření zaujímá celou Evropu, Asii, Afriku a Severní Ameriku. Jedná se o druh migrující. Na jaře přilétají motýli z jihu, u nás zakládají nové generace. Tito motýli se pak na podzim vracejí zpět na jih. Jedná se o hojný druh, který se vyskytuje od nížin do hor.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: **Ohniváček celíkový**
Třída: hmyz
Řád: motýli
Čeled: modráskovití

Housenka: Má zelené zbarvení bez výrazné kresby.
Dospělec: Motýl létá od poloviny července do konce srpna. Zbarvení křídel je na líci oranžové s černým okrajovým lemem. Samička má křídla zbarvena červenó-žlutě až žlutě s tmavými tečkami a na rozdíl od samečků je má méně zašpičatělá. Rub křídel je u obou pohlaví zbarven podobně – okrově s černými a bílými skvrnami. Samička klade vajíčka na spodní část živných rostlin. Má jednu generaci ročně.
Hostitelské rostliny: Hlavními živnými rostlinami jsou šťovík kyselý, šťovík menší a zlatobýl.
Zimování: Přezimuje ve stadiu vyvinuté housenky ve vaječném obalu.
Rozšíření: Jeho areál zaujímá mírný pás centrální Evropy, přes Rusko až po Asii. V ČR je jeho rozšíření spíše ve vyšších polohách. Vyhledává vlhké louky, slatiny, okraje lesů, palouky a kroviny.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: **Babočka admirál**
Třída: hmyz
Řád: motýli
Čeled: babočkovití

Housenka: Housenky mají proměnlivou barvu, jsou žlutohnědé, přes zelenou až k černé se žlutými pruhy na bocích a žlutými trny na hřbetě. Žijí jednotlivě ve spředěném listu kopřivy.
Dospělec: Motýl má hnědě zbarvený podklad obou párů křídel, na kterém jsou oranžové až červeně zbarvené pruhy, na předních křídlech má výrazné bílé skvrny, na krajích obou párů křídel jsou drobné modré skvrny. Samice kladou vajíčka na vrchol živné rostliny. V našich podmínkách létá od května do října. Má dvě generace do roka, v chladnějších oblastech pouze jednu.
Hostitelské rostliny: Hlavní živnou rostlinou je kopřiva dvoudomá a kopřiva žahavka.
Zimování: Migrující druh, který na podzim odlétá na jih, v našich podmínkách přezimuje jen zřídka.
Rozšíření: Její areál zaujímá celou Evropu, Turecko, severní Afriku, Írán, Severní a Střední Ameriku. Jedná se o druh migrující. Vyskytuje se na loukách, okrajích lesů a zahradách. Na podzim motýli často sají na hnjícím ovoci.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: **Bělásek zelný**
Třída: hmyz
Řád: motýli
Čeled: běláskovití

Housenka: Žlutozelená, s černými skvrnami a žlutými podélnými pruhy, krátce chlupatá. Housenky se před predátory brání aposematickým – výstražným zbarvením, kterým upozorňují na svou nepoživatelnost. Tu získávají ukládáním chemických látek z živných rostlin.
Dospělec: Přední křídla má z vrchní strany bílá s černými konci, samicíka má navíc dvě okrouhlé skvrny. Spodní strana křídel je nažloutle bílá. Samička klade ve skupinách na rub listů 20–100 žlutých vajíček. Vytváří dvě generace ročně.
Hostitelské rostliny: Hlavními živnými druhy rostlin jsou pěstované druhy brukvovitých, z volně rostoucích rostlin pak brukev zelná a lichořeřišnice.
Zimování: Přezimuje ve stadiu kukly.
Rozšíření: Jeho areál zaujímá Evropu, severní Afriku a Asii, kde zasahuje až po Himaláje. Vyskytuje se ve volně krajinně, polích, loukách, zahradách a parcích. Dokonale se přizpůsobil životu v intenzivně obhospodařované zemědělské krajině.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: **Bobr evropský**
Třída: savci
Řád: hlodavci
Čeled: bobrovití

Délka života: 12 let
Chování: Bobří rodina se skládá z rodičovského páru se dvěma až třemi generacemi mláďat. V jedné rodině obvykle žije 5–8 jedinců. Budují si nory, do kterých je vstup vždy pod hladinou. Vlastní doupe, kde tráví bobří nejvíce času, je na suchu. Na tocích staví bobří hráze a tzv. bobří hrady, což je mohutná stavba z větví zpevněná hlínou, kterou si bobří budují v místech, kde nemohou noru prohrabat nad úroveň vodní hladiny. Pro pachové označení teritoria slouží bobřům tzv. bobří pižmo.

Mláďata: 1–5 mláďat (většinou 3), rodí se vidoucí a osrstěná.
Potrava: Výhradně býložravec. Od podzimu do jara převažují větvičky a lyko dřevin (vrby, topoly, břízy, jasy a javory). Ve vegetačním období jsou hlavní složkou potravy byliny.
Popis: Jedná se o největšího hlodavce Evropy. Celé tělo je přizpůsobeno pohybu a životu ve vodě nebo v její blízkosti. Srst je hustá, tmavohnědě barvy. Výrazným znakem je shora zploštělý ocas a syté oranžové hlodáky. Zadní velké končetiny jsou opatřeny plovací blánou.
Výskyt: V Evropě i v ČR dříve běžným druhem, který byl v minulosti téměř vyhuben. Dnes se do přírody v ČR hojně vrací.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: **Střevle potoční**
Třída: paprskoploutví
Řád: maloostní
Čeled: kaprovití

Délka života: max. 5 let
Popis: Typické je malé protáhlé, válcovité tělo. Hřbet šedozelený, boky o něco světlejší s tmavými příčnými pruhy a jeden zlatě se třpytící podélný pás, břicho světlé. Vobdobí tření (duben–červenec) oblékají samci svatební šat – dolní část těla a ploutve jsou zbarveny červeně, boky mají leskle zelenou barvu. Obě pohlaví vytvářejí na hlavě výraznou třecí vyrážku. Postranní čára je neuplná.

Rozmnožování: Ve věku přibližně tří let podnikají pohlavně zralí jedinci v období tření v hejnech krátké cesty proti proudu k písčítým břehům klidných vod. Jikry, v počtu několika set až třech tisíc, kladou samice ve dvou dávkách na dno i do porostů rostlin. Za 8–14 dní se vylíhne plůdek 4 mm dlouhý s průhledným tělem, který se skrývá pod kameny nebo ve spleti vodních rostlin.
Potrava: Požírají zooplankton, řasy, larvy hmyzu, malé kořýše, příležitostně i rostliny.
Výskyt: Téměř na celém území Evropy, hlavně v tekoucích vodách. V ČR byla ještě nedávno velmi častým a ve velkých hejnech žijícím druhem, ale v důsledku znečišťování a nežádoucích úprav toků z mnoha míst vymizela.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: **Babočka paví oko**
Třída: hmyz
Řád: motýli
Čeled: babočkovití

Housenka: Velikost dorostlé housenky je 45 mm. Její barva je černá s bílými tečkami, tělo je celé trnité. Housenky žijí po vylhnutí z vajíček společně. Živné rostliny opouštějí až v dospělosti před zakuklením.
Dospělec: Přední a zadní křídla má hnědě až hnědočerveně zbarveny. V rozích křídel se nachází výrazné modravé skvrny. Samička klade vajíčka v kupkách na spodní stranu listů. Má dvě generace do roka.
Hostitelské rostliny: Hlavní živnou rostlinou je kopřiva dvoudomá, méně pak chmel otáčivý.
Zimování: Přezimují dospělci. Motýli se páří až po přezimování na jaře.
Rozšíření: Jeho areál zaujímá celou Evropu, Turecko, mírný pás Asie až po Japonsko. V ČR hojný druh, který je možno vidět v lesích, na lesních světlínách, loukách, v zahradách, parcích a ruderálních stanovištích od nížin do hor. Létá při teplotách nad 10 °C, může se tak na mnoha místech objevit i během zimy.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: **Hnědásek jitrocelový**
Třída: hmyz
Řád: motýli
Čeled: babočkovití

Housenka: Je 30 mm dlouhá špinavě hnědé barvy, celá pokrytá masivními obrvenými kuželíky. Zpočátku žijí housenky pospolitě v upředěném hnízdě, později se rozlézají.
Dospělec: Motýl oranžovohnědé barvy a v příčných řadách má tmavé skvrny, které často splývají v mřížky. Na rubu jsou přední křídla žlutohnědá a na rubu zadních křídel je na žlutém podkladu oranžový vnější pás, jednotlivé skvrny jsou ohraničeny tmavými čarami. Má jednu generaci za rok, v teplejších oblastech dvě.
Hostitelské rostliny: Hlavními živnými rostlinami v ČR jsou: černýš luční, jitrocel kopinatý, světlík lékařský, rozrazil rezekvitek.
Zimování: Přezimuje ve stadiu housenky 3. instaru.
Rozšíření: Jeho areál zaujímá téměř celou palearktickou část, vyjma severní Afriky. Žije na vlhkých i sušších květnatých loukách od nížin až do hor.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: **Vydra říční**
Třída: savci
Řád: šelmy
Čeled: lasicovití

Délka života: až 15 let
Chování: Žije poblíž tekoucích i stojatých vod, mimo období páření a výchovy mláďat samotářsky. Aktivní je hlavně za soumraku a v noci, je dobrý plavec i potápěč. Nora je umístěna v těsné blízkosti potoků, řek nebo rybníků ve strmých březích či pod kořeny stromů. Vchod je vždy pod hladinou.
Mláďata: 2–3 slepá mláďata se rodí nejčastěji od dubna do června. Zpočátku se o mláďata stará i samec.
Potrava: Menší ryby (do 10–20 cm), dále drobní savci a ptáci, obojživelníci, raci, mliže a hmyz. Při lovu má asi 15 % úspěšnost.
Popis: Vydra říční je přizpůsobená k životu ve vodě. Její protáhlé válcovité tělo klade při plavání menší odpor a dlouhý svalnatý ocas slouží jako kormidlo. Nohy má krátké, nepříliš vhodné krychlému pohybu po zemi a mezi prsty má plovací blánu. Ušní boltce se ukrývají v srsti, nosní a ušní otvory uzavírá pod vodou zvláštní záhyb kůže. Srst je kvalitní, přiléhavá, s jemnou a hustou podsadou. Na bříše připadá na 1 cm téměř 50 000 chlupů. Pod vodou vydrží až 4 minuty.

Výskyt: Obývá téměř celou Evropu. V ČR její populace díky ochraně narůstá.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: **Pstruh obecný potoční**
Třída: paprskoploutví
Řád: lososotvární
Čeled: lososovití

Délka života: 3–5 let
Popis: Nejznámější a nejhojnější forma pstruha obecného. Silně čelisti jsou opatřeny drobnými zuby. Pro pstruha je klasická tuková ploutvička. Na hřbetě, bocích i na hřbetní a tukové ploutvičce bývají červené skvrny, které jsou většinou na bocích světle olemovány. Někdy tyto skvrny mohou chybět, nebo mají jiný odstín. Samci mají delší hlavu než samice. Do míst ke tření, do tzv. trdlí, dlouze migrují, přičemž jsou schopni překonávat poměrně vysoké vodní překážky, jako jsou vodopády a jez. Pstruh potoční je citlivý na znečištění vody.
Rozmnožování: Samice klade 4–5 mm velké červené nebo oranžové jikry do oválných jamek, které vytlouká břichem. Ke tření dochází v říjnu a listopadu a závisí především na teplotě vody. V přírodních podmínkách dochází k lhnutí larev v únoru až březnu.
Potrava: Vodní hmyz, hmyz spadlý na hladinu, menší ryby, pulci. Často sbírá hmyz plouvoucí po hladině.
Výskyt: Obývá studené a dobře prokysličené vody s kamenitým a šterkovým dnem. Důležitým faktorem pro jeho výskyt je zejména teplota vody, její čistota a obsah kyslíku ve vodě.

Ilustrace: Pavel Procházka